

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön asettaman työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi Suomelle.

Tausta

Suomen ensimmäisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman valmistumisesta on kulunut yli 20 vuotta. Ohjelmatyötä on viime vuosina tehty paikallisella tasolla, mutta valtakunnallisen tason arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa ei Suomessa ole vuoden 1998 jälkeen päivitetty.

Tavoitteet

Rakennettuun ympäristöön vaikuttaa monia muutosvoimia. Näihin kuuluvat mm. ilmastonmuutokseen ja luonnonvarojen ylikulutukseen liittyvä siirtymä vähähiiliseen rakentamiseen ja kiertotalouteen, väestön ikääntymiseen liittyvät asuin- ja palvelurakentamisen tarpeet, kaupungistumiskehityksestä aiheutuva erilainen aluekehitys sekä rakennuskannan terveellisyyteen liittyvät haasteet. Myös uudet teknologiat, digitalisaatio ja kansainvälistyminen muuttavat voimakkaasti perinteisiä toimialoja. Lisäksi suomalainen luonto, kulttuuriperintö ja arkkitehtuuri ovat vahvan matkailukiinnostuksen kohteena sekä terveyden ja virkistykseen lähteenä. Muuttuvassa toimintaympäristössä yhteiskunnallisena tavoitteena on säilyttää ja parantaa elinympäristön laatua Suomessa kestäväällä tavalla.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnonantajia pyydetään antamaan yleisiä kommentteja sekä kommentteja työryhmän tekemistä toimenpide-ehdotuksista. Toimenpiteiden osalta pyydetään kommentteja erityisesti niiden merkittävydestä ja toteuttamiskelpoisuudesta. Lisäksi lausunnonantajat voivat ilmaista valmiutensa osallistua tietyn toimenpiteen toteuttamiseen.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Lausunnon voi antaa myös taho, jolle ei ole erikseen lähetetty lausuntopyyntöä.

Aikataulu

Lausunnon voi antaa ajalla 1.2.-15.3.2021.

Valmistelijat

Kulttuuriasiainneuvos Petra Havu, OKM, puh. +358 295 3 30185, sähköposti [petra.havu\(at\)minedu.fi](mailto:petra.havu(at)minedu.fi)

Yliarkkitehti Harri Hakaste, YM, puh. +358 295 250074 , sähköposti [harri.hakaste\(at\)ym.fi](mailto:harri.hakaste(at)ym.fi)

Linkit

<https://minedu.fi/arkkitehtuuripoliittinen-ohjelma> - Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman hankesivu

<https://minedu.fi/sv/apoli20201> - Projektsidan för det arkitekturpolitiska programmet

Liitteet:

[Apoli2020_ohjelmaehdotus_210129.pdf](#) - Kohti kestäväää arkkitehtuuria. Ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi. (Förslaget till ett nytt arkitekturpolitiskt program, endast på finska)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Aalto-yliopiston Arkkitehtikilta
Akaan kaupunki
A-kruunu
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Alfred Kordelinin säätiö
Allergia- ja astmaliitto ry
Alvar Aalto -säätiö
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL
Arkkitehtuurin tiedotuskeskus Archinfo
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Asumisterveysliitto ASTE ry
Auran kunta

Betoniteollisuus ry
BIOS-tutkimusyksikkö
Business Finland
Designmuseo
Elinkeinoelämän keskusliitto
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon Asunnot Oy
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Europa Nostra Finland
Evijärven kunta
Finanssialan keskusliitto
Forssan kaupunki
Green Building Council Finland
Greenpeace Pohjola ry
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Hansel Oy
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hengitysliitto Heli
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Honkajoen kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
lin kunta
Iisalmen kaupunki

litin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Inspecta Sertifiointi Oy
Invalidiliitto ry
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Isännöintiliitto ry
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Jenny ja Antti Wihurin rahasto
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juankosken kaupunki
Julkisten hankintojen yhdistys ry
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaupan keskusliitto KKL ry
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta

Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen liitto
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kiinko
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
KIRAHub
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
KL-Kuntahankinnat Oy
Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen edistäjät ry KOVA)
Kojamo Oyj
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Koneen Säätiö
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
KULTA ry
Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore
Kuntarahoitus Oyj
Kuntoutussäätiö
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson liitto
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta

Laitilan kaupunki
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Luvian kunta
LVI-talotekniikkateollisuus ry
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metropolia
Metsähallitus
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Motiva Oy
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muoviteollisuus ry
Museovirasto
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta

Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksien kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Osuuskunta Suomen Asuntomessut
Oulaisten kaupunki
Oulun Ammattikorkeakoulu
Oulun Arkkitehtikilta
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pientaloteollisuus PTT ry
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta

Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puuinfo Oy
Puumalan kunta
Puutuoteteollisuus ry
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen liitto
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rakennusinsinöörit- ja arkkitehdit RIA
Rakennusliitto ry
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT ry
Rakennustieto Oy
Rakennustietosäätiö RTS
Rakennustuoteteollisuus RTT ry
Rakentamisen Laatu RALA ry
RAKLI ry
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki

Satakunnan ELY-keskus
Satakuntaliitto
SATO Oyj
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonia-ammattikorkeakoulu
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Senaatti-kiinteistöt
Setlementtiasunnot Oy
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäilmäyhdistys
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
SKOL ry
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Solkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysalan valvontavirasto Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
STUK
Sulkavan kunta
Suomen Akatemia
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen arkkitehtuurimuseo
Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto SITRA
Suomen kiinteistöliitto
Suomen kotiseutuliitto
Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry
Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura
Suomen Kulttuurirahasto sr
Suomen Kuntaliitto
Suomen Kylätoiminta ry (SYTY)
Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen LVI-yhdistysten liitto SuLVI
Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys
Suomen maisema-arkkitehtiliitto MARK
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry

Suomen ympäristökeskus SYKE
Suomen Yrittäjät
Suomenlinnan hoitokunta
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto SKOL ry
Svenska kulturfonden
Sysmän kunta
Sähkösuunnittelijat NSS ry
Säkylän kunta
Säätiöt ja rahastot ry
Taipalsaaren kunta
Taiteen perusopetusliitto TPO ry
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Talonrakennusteollisuus ry
Talotekniikkateollisuus ry
Tammelan kunta
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen Arkkitehtikilta
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Teknologiateollisuus ry
Terveystieteiden tutkimuslaitos, THL
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Turun kaupunki - Åbo stad
Turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukes
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
Ulkoministeriö
Uvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalalan kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad

Valkeakosken kaupunki
Valtimon kunta
Valtion arkkitehtuuri- ja muotoilutoimikunta
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vanhustyön keskusliitto ry
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
VAV Asunnot Oy
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viherympäristöliitto ry
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Visit Finland
VTT Expert Services Oy
WWF Suomi
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yliopistokiinteistöt
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Työryhmän ehdotus Kohti kestäväää arkkitehtuuria

Yleisiä kommentteja työryhmän ehdotuksesta

Luku I Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

Luku II Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Luku III Talous ja kansainvälisyys

Luku IV Merkitys ja identiteetti

Luku V Koulutus ja tutkimus

Havu Petra
OKM

Havu Petra
OKM